

Једина очувана фигурина у целости
популарно названа Lady of Petnica

Магични поклопци

На археолошком локалитету у Петници пронађени поклопци прављени у виду маске, некропола из касноримског периода у којој је неколико девојака сахрањено у исто време, коцкице за игру и предмети који упућују на неговање култа Митре

У селу Петница, близу Ваљева, поред саме Петничке пећине, на брежуљку под којим извире речица Бања, почела су пре петнаестак година прва археолошка ископавања. Тада се зачела идеја о оснивању Истраживачке станице „Петница” која ће укључити велики број младих у ископавања на овом локалитету. Станица је подигнута неколико стотина метара од самог налазишта, на којем се до сада обучавало 300 будућих и свршених археолога. У више слојева – од неолита до касног римског периода – откривени су бројни налази.

Ремек-дела праисторијске примењене уметности су поклопци прављени у виду маске на којој се људски лик комбинује са елементима животињског тела.

Открића у Петници

„Овакви поклопци нису имали обичну, већ магичну, заштитну функцију. Затварали су вазе, амфоре испуњене важним садржајем – уљем, на пример. Уље је тада било јако ретко и спадало је у домен производње”, каже Андреј Старовић, археолог који већ неколико година истражује вишеслојно налазиште у Петници.

Археолошки налази из Петнице

Из касног римског периода на овом месту је пронађена некропола у којој је неколико младих девојака сахрањено у исто време. По предметима нађеним уз скелете види се да су девојке биле богато опремљене за пут на други свет. Ту су огрлице, наруквице, копче, позлаћене игле, сребрне наушнице... Узрок смрти је, вероватно, нека болест. Поред свих тих гробова пронађена је жртвена јама пуна поломљене керамике, што је доказ о постојању култа сличног данашњој даћи или задушницама.

Коцкице за игру на срећу

Унутар обљжњих пећина нађене су коцкице за игру на срећу, нека врста римског јамба, део војног оклопа, новчићи и предмет који упућују на неговање култа Митре, нарочито популарног међу римским војницима у то време. Могуће је да је пећина коришћена као својеврсно светилиште.

Пећина у Петници

Монографија о првој деценији истраживања

„Локалитет Петница се истражује од 1980. године. Сада се завршава монографија о првих десет, једанаест, археолошких година, која на пролеће треба да угледа светлост дана. Реч је о капиталном делу. Са овог локалитета обрађено је милион артефаката, нађених на свега 300 квадратних метара, што сведочи о необичном интензитету живљена на малом простору. Просто сваки корак је нафилован налазима”, најављује Андреј Старовић.

Светлана Марковић